

V. 4. Fluminis impetus laticat Civitatem Dei. Sanctificavit Tabernaculum suum Altissimus.

1307 Commotæ, atque concussæ terræ firmam atque stabilem Jerosolymam objicit, furentis pelagi sævissimis fluctibus placidum ac lenè divini fluminis decursum; qui dum sive urbem ipsam, seu amœna poma præterlabitur, non solum jucundo undarum murmure Israëliitarum civium aures, oculos, animumque demulcet, ac recreat; non solum potationi, munditiæ, amœnitati quàm commodissimus accidit, sed eandem felicissimam urbem altissimo circumfluentium aquarum defluxu validissime communit. At quemnam fluvium intelligit? Gionem quidam putant; alii flumen Siloë. At neque Gionem, neque Siloam, aliud fuisse intelligo, quàm fontem, & aqueductum, piscinamve; non torrentem, non flumen aliquod rapido impetu decursu Jerosolymam præterfluens. Vide 4. Reg. 10. 20. & 2. Esdræ 2. 3. & c. 3. 16. Isaiæ 22. 9. multaque in hanc rem apud Villalpandum nostrum to. 3. in Ezech. lib. 3. c. 15. & Pinedam Eccles. 2. 6.

Quinam hic fluvius.

Fluminis impetus, id est, copiosissimus Spiritus S. gratia.

Agnosco igitur in hoc flumine notum in utroque testamento Vatribus copiosissimæ Evangelicæ gratiæ symbolum, quo non fluxam, ac temporariam humanorum bonorum felicitatem; sed spiritualem, ac divinam significat. Exempla suppetunt satis quidem multa, Isai. 33. 20. & 21. & c. 41. 17. & 18. & c. 44. 3. & c. 48. 18. Porro quod David, quod Isaias verbis Prophetis expressere, alii Vates mirandis quidem visionibus representant. Ezech. 47. à V. 2. & Zachar. 14. 8. Denique huic fluminis symbolo favet Evangelista Joannes c. 7. 38. David ergo Ecclesiam Evangelicam mystici fluminis defluxu, id est, copiosissimâ Spiritus S. gratiâ, irrigandam fuisse asserit hoc primo hemistichio, Fluminis impetus laticat civitatem Dei. ut ait S. August. lib. 2. contra Cresconium cap. 14. 10. 7. Sapienter itaque Regius Pfates ex influente, ambienteque divinæ gratiæ flumine laticatissimam Ecclesiæ securitatem asseruit: quam enim tantus aquarum alveus, tam vastum, atque adeo immensum gratiarum pelagus communit, non hostilis impetus ausit impetere; nec verò, si impetat, possit tamen offendere.

Tabernaculi nomine Maria istelligenda.

S. Vincen. Fexte.

1308 Sanctificavit Tabernaculum suum Altissimus. Summa sententiæ, & connexio cum præcedenti hemistichio est: propterea flumen divinarum gratiarum Jerosolymam influere, illamque lætam, atque securam reddere, quia sanctificavit in illa Tabernaculum suum Dominus. Hic nempe tanti fluminis fons uberimus, divinum Tabernaculum à Deo sanctificatum ad requiem suam. Hinc tota exundantium gratiarum Ecclesiam exhilarantium promanat copia. Porro Tabernaculum à Deo sanctificatum B. Virginem Deiparam rectè interpretantur nobilissimi, atque antiquissimi Ecclesiæ Patres ex hoc Davidis Versu. S. Methodius Episcop. & Martyr Orat. in Hypopantem Domini, S. Athanas. Ser. de Deipara. S. Damasc. tum in Hymnis, tum Orat. 1. de ejusdem Dormitione. S. Gregor. Nicomed. in Orat. de Præsentat. B. Mariæ. Signatè de purissima Deiparæ Conceptione Vir Apostolicus S. Vincentius Ferrerius Ser. de Concep. B. Mariæ in hæc verba, Quando corpus gloriose Virginis fuit organizatum, & lineatum, & anima conjuncta corpori per crea-

tionem, tunc Altissimus sanctificavit Tabernaculum suum. Dionysius Rikelus, vir sanctissimus, & doctissimus, qui sæculo 1400. floruit, cum lib. 1. de Præconio, & dignitate Mariæ a. 13. qui est de sanctificatione, & puritate Deificatæ Mariæ, primum recitasset hunc versiculum, sanctificavit Tabernaculum suum Altissimus; deinde inter explicandum hanc Mariæ sanctificationem, Jeremiæ, & Joannis Baptistæ sanctificationibus longè præferendam docet sic dilucidè: At verò tam excellenti puritate venustanda extitit puellaris caro, ut eam supersplendenti divinitati miri dignum esset; ideoque ab omni prorsus macula præservanda fuerat, quo tanto ministerio congrueret. Et paulò post. Quantum itaque tanta ut nunc inductum est, sanctitas Mariam decuit, que seipsum sanctitatis concepit, & protulit, ab originali quaque culpa immunis esse debuit. Et hanc positionem defendendum, qui sacra Virgini devotissimi fuerunt, S. Anselmus, devotissimus Bernardus, S. Thomas, & venerabilis Albertus, atque Ægidius. Hæc ille.

Rikelus.

1309 Addimus aliorum Patrum testimonia, qui haud obscure ad hunc Pl. ac Versum accessisse videntur, dum Mariam Dei Tabernaculum vocant, ejusque sanctitatem commendant. S. Maximus Episc. Taurinensis S. Ambrosio synchronos in Ser. de B. Virgine Maria. Hæc, inquit, que fuit Tabernaculum gloria, concederem, & congruè nulla macula originali contaminata est. S. Damascenus Orat. 1. de Nat. Cedit illud spiritus Tabernaculum, quod Moyses in deserto ex pretiosa, atque omnis generis materia construxit, atque etiam ante illud, Patris Abrahami Tabernaculum vivo & ratione prædico Dei Tabernaculo. Hoc enim non actionis duntaxat, ac potentia divinæ conceptaculum fuit, verum essentia ratione ipsiusmet personæ filii, ac Dei. Video alios Patres: S. Chrysol. Ser. de Annunciat. S. Andre. Creten. Ser. in eandem festivitatem. S. Hieron. in Pl. 17.

S. Maxi.

S. Damasc.

Ut verò hæc luculentiora sint, liceat cum Deiparæ sanctificatione conferre Mosaii Tabernaculi sanctificationem, ad quam alludere procul dubio Psaltem Regium, certum est: Sanctificavit Tabernaculum suum Altissimus. Quinam, obsecro, sanctificationis ratione? Jam explico accurata collatione.

Cum Mariana sanctificatione conferretur

§. III.

De Tabernaculi Mosaii sanctificatione ex Davidis allusione pro Mariana immunitate.

1310 In primis de unguento sanctificationis accurata erit nobis disceptatio, nempe myrrha, cinnamomo, calamo, & cassia. Exod. 30. 23. 30. à V. 23. unguentum, quo sacrum Tabernaculum primò sanctificatum est, ita deferribitur: Sume tibi aromata prima myrrhæ, & electa quingentos siclos, & cinnamomi medium, id est quò Taberducentos quinquaginta siclos: calami similiter ducentos quinquaginta; cassiæ autem quingentos siclos in pondere sanctuarii: olei de olivetis mensuram bin: faciesque unctiois oleum sanctum, unguentum compositum opere unguentarii, & unges ex eo Tabernaculum testimonii, & arcam testamenti. Ex cap. 40. vers. 1. & sequentibus jubetur Moses, mense primo, prima die mensis, nempe Martii, eodem christmæ Tabernaculum consecrare: Et assumpto unctiois oleo

Exo. 40. 1.

oleo unges Tabernaculum. Et Num. 7. 1. Factum est autem, in die, qua complevit Moyses Tabernaculum, & erexit illud, unxitque, & sanctificavit &c. obtulerunt Principes Israel, & capita familiarum, qui erant per singulas tribus, præfectique eorum, qui numerati fuerant, munera coram Domino, &c. Duo hic disquiruntur, alterum, unguenti sancti confectionem; alterum, ipsam sanctificationem. In unguenti compositione hæc expendam, nempe aromatum physiologiam, eorum pondus, olei mensuram. Quod attinet ad aromata, eorumque naturam, singula rexiuam distinguenda, & Marianæ sanctificationi adaptanda.

§. I V.

Myrrha prima, & electa quid in Maria sanctificatione?

1311 Sume tibi aromata prima myrrhæ & electæ. Hanc stactem vocant sponte fluentem, lectissimam, ac præstantissimam myrrhæ lacrymam, quam arbor sponte sua exsudaverit. Hebraicè primam & electam myrrham appellant, ros mar deror. LXX. vertunt, florem myrrhæ electæ. Chaldaeus, & Caietanus, myrrham primam & mundissimam. Duplex est Hebræum epithetum hujusce myrrhæ ros, & deror: primum significat primum præcipuumque; secundum, electum, mundissimum, propriè autem liberum. Unde plerique docti recentiores reddunt, myrrham præcipuam libertatis: significantes myrrham liberè & spontè, non coactè, excisa arbore, fluentem. Nam Plinio teste, lib. 12. c. 15. Sudant (arbores myrrhæ) sponte prius quam incidantur, stactem diellam, cui nulli præfertur. Idem produnt Solinus in Polyhisto. c. 36. S. Isidorus 17. Orig. c. 8. Qui addit: Myrrha Arabiæ arbor spinæ similis, cujus gutta viridis, atque amara: unde & nomen accepit Myrrha. Itaque myrrham Isidorus amaram interpretatur: est enim Hebraicè mor cadens à verbo marar, id est, amarefescere: inde antonomastice myrrha, id est, amara; quæ Cyrillus Jerosol. Catechesi 13. fellè amarissimam confert. Inter myrrhæ vires, quasi præstantiorem, præservatricem omnes celebrant. S. Cypri. Ser. de stella & Magis. S. Chrysol. Homil. 84. in Joan. S. Ambros. ad c. 2. Lucæ, S. Chrysol. Ser. 160. Cassiodorus ad c. 4. Canti. S. Gregor. Homil. 10. in Evan. & Cant. 1. S. Bernardus Hom. 34. in Canti. S. Thom. 3. p. 51. a. 2. Dioscorides l. 1. c. 67. Galeus l. 8. simplicium, & Mesues l. 2. de Medicamentis simplicibus c. 1.

רשמוך הדרור

Plini. S. Isido.

טו טרר

Myrrha præservatrix.

Myrrha præservatio nem Deipara, per Christi passio nem, exprimit.

1312 Etenim hunc myrrhæ florem, præstantissimam Christi patientis præservationem significare hoc loco interpretor. Ut enim amarissima myrrha quævis præservatricis virtutis est, ita lectissima ac purissima myrrha, purissimæ cujusdam præservationis symbolum esse, haud alienum est. Itaque tota amara myrrhæ arbor spinis hirsuta myrrham promanans amarissimè Christum refert è Cruce pendentem, à quo virtus quædam præservatrix profluxit; qua Matrem Virginem Deiparam & animo, & corpore incorruptam, ab omni peccati labe immunem vindicavit. Passioni Domini è diametro, primo Adami peccato, reliquorum peccatorum femini, fuisse oppositam, nemo Christianus ignorat. Cum ergo in primo eo peccato duo sint præcipuè consideranda, tum eius ille pomi exitialis pulchri viti, atque ad P. Ildeph. de Flores in Eccles.

vescendum suavis; tum generalis humanæ naturæ corruptela, quæ ex eodem defidii pomo in totum Adamiticum corpus prorepit; consequens fuit, utriusque Christum D. per passionem suam symbolicè hac myrrhæ expressam sese objecisse; & dulcedini, & corruptelæ; dulcedini per passionis amariciem, omne prorsus humanarum deliciarum oblectamentum respuentem; unde signatissimè myrrham etiam vinum degustare voluit, ut novus Adamus per myrrhæ amarorem pomi illius suavitatem damnaret. Deinde communi corruptioni in corruptionis remedium adhibuit, quo naturam humanam astringeret, atque à contagio corruptionis eximeret: quem quidem nobilissimum passionis effectum copiosissima ea myrrha significatum voluit, quo proprium corpus in sepulchro curatum est.

1313 Igitur Tabernaculum suum Altissimus sanctificavit, Deiparam nempe Matrem sanctissimam consecravit, atque augustissimum sacrarium Deo dedicavit: prima enim Mariæ sanctitas non nisi per Filii sui passionem ipsi præstita est: eâ verò myrrhâ inunctam sacram Virginem primo quidem peccato è regione oppositam esse voluit, qui eam Altissimus sanctificavit: atque ex meritis suæ passionis duo præstitit nobilissima; alterum, ut Maria primi pomi dulcedini hunc amarorem passionis Filii sui prorsus præponeret; alterum, ut ab omni omnino corruptela præservaretur, primævam retinens naturæ integritatem. Expressi arbitr meam de hoc symbolo sententiam. Summatim prætingo. Myrrhâ Deipara sanctificata & Adami dulcedinem, & communem naturæ humanæ corruptionem per Christi passionem nescit. Et quidem myrrhæ capitis, & myrrhæ prima hoc designatur: capitis certè, quia à Christo ut capite ordinis naturæ præservatio à communi corruptionis contagio in Mariam profluxit. Item myrrhæ prima extitit, quia in Mariam primò derivata est; nam Mariæ redimendæ, & præservandæ gratiâ primo & præcipuè amarissimam Filii obivit passionem & mortem, ut rectè dixere S. Ambrosius, & Sanctus Bernardus, quorum verba dedimus n. 814. Quòd autem ea myrrhæ libera, seu libertatis appelletur, significat Mariam ab omni peccati servitute liberatam fuisse futuram per præservatricem libertatem.

prima Maria sanctitas originaria non nisi per filii sui passionem.

1314 Adde hanc præservationem, hanc myrrham ita vel suo ipso nomine Mariam præferre, ut sine omnigena præservationis immunitate haud perfectè possis Mariam intelligere. Atqui ab Hebraico Myrrhæ nomine mor, nomen hoc Mariam derivari, docent S. Epiphani. Ser. de laud. Mariæ, Sanctus Hieron. in lib. de Nominibus Hebraicis, Burgenfis Episcopus Genes. 22. Additione 1. & Sanctes Pagninus lib. de Interpret. Nom. Hebraicorum. Ubi id etiam observo; nomen mor, id est, myrrha, singulare esse, nomen verò Mariam, plurale. Itaque Mariam interpreteris à nomine mor deductam, myrrhæ congeriem, seu multiplicem myrrham. Cum ergo à myrrhæ & quidem singulari, dictam fuisse Mariam, intelligamus, ingenioso factis artificio designatur singularis tantæ Virginis præservatio ab amara Christi morte proveniens; quæ in Maria plurali nomine in plurimum evaderet myrrham, multiplicem, uberrimamque ejus præservationem ab originali, & actualibus peccatis experimentem.

Mariana præservatio per Christi in ipsa Maria nomine.

טו טרר